

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: 51 465

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.
 Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня місцяться в Укр. Роб. Домі, на р. вулиці Прічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00
 Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

МИХАЙЛА БІЛОГО ВРЯТОВАНО ВІД СМЕРТИ.

Останні вiсти, що наспіли з Європи, доносять, що засудженого в Тернополі минулої осені на кару смерті через повшення українського селянина Михайла Білого врятовано від смерті.

"Новий Час" з 21. лютого доносить, що дня 17. лютого відбулася перед найвищим судом у Варшаві апеляційна розправа, на якій справу М. Білого обороняв адвокат Степан Шухевич зі Львова, отже той, якому ця справу поручило організоване українське робітництво у Вінніпегу, виклав йому на це телеграфічно 300 доларів.

Найвищий суд у Варшаві звів засуд смерті і наказав перевести понову розправу.

Про цю саму справу відізнаємося також з "Бюлетину", що його видає українська секція заграничних кореспондентів робітничої преси у Відні, таке:

"Під натиском публічної закордонної опінії, яка осудила й напівнула жахливий присуд на кару смерті селянина Михайла Білого за знайдення у него кілька комуністичних брошур, польський найвищий суд, в наслідок відклику оборони, зніс присуд тернопільського суду присяжних, доручивши йому ще раз розглянути цю справу.

"Не помогло виправдання цього засуду польським пропагандним апаратом у закордонній пресі, що представляла Білого, як безпечного провідника цілого комуністичного руху, який працював над відірванням Східної Галичини від Польщі. Польським "визнанням" перестало бути кордоном вірити і тому приходиться змінювати присуд".

Отже з донесень "Нового Часу" й вище згаданого "Бюлетина" бачимо, що М. Білого врятовано від смерті завдяки двом рішучим заходам: масовому протесту працюючих за кордоном і сильній обороні, що вдалася до найвищого суду у Варшаві. Найбільш масовим протестом за кордоном — були протести українських робітників і фермерів в Канаді, що відбулися 2. й 9. січня ц. р. по цілій Канаді та засипали своїми резолюціями польську амбасад у Вашингтоні, польського консула в Монреалі, домініанський уряд Канади, радянське представництво в Монреалі та канадську англійську пресу, яка широко про це протести заговорила.

Другою не менш важною справою, що спричинилася до врятовання від смерті М. Білого, було те, що українські організовані робітники Вінніпегу телеграфічно порозумілися з видатним львівським адвокатом д-ром Степаном Шухевичем та поручили підняти оборону Білого, виславши йому телеграфічно на цю справу 300 доларів.

Діставши поручення й гроші, Шухевич негайно вихав до Тернополя й взявся за оборону, а дня 17. лютого він обороняв справу Білого перед найвищим судом у Варшаві.

Розуміється, Білого з тюрми не визволено, але від смерті врятовано. Новий суд, що відбувається наново в Тернополі, не посміє вже засудити М. Білого на смерть. Але ми віримо, що наванта стараними оборона буде обороняти М. Білого й на новій розправі в Тернополі та якщо потрібні будуть додаткові видатки, то українське робітництво Канади візьме їх на себе.

ДОВКОЛА БОРОТЬБИ В КИТАЮ.

Великою подією, що тепер до неї приковані очі цілого світа, є визвольна боротьба китайського народу. Від кого-ж визволяється китайський народ у власній країні? Визволяється від вискузу чужинського капіталу й від грабунку своїх власних генералів-бандитів, що тому чужинському капіталові запродалися.

На чолі армії отих продажливих генералів стоять Чан Цо-Лін, Чан Чун-Чан і Сун Чун-Фан (останній вже цілковито розбитий). Вони збирають свої сили з півночі Китаю, озброюють їх за гроші чужинського капіталу й хочуть спинити побідний похід кантонської армії. Оскільки ці бандити опираються на китайський народ свідчить хоч би той факт, що їхніми тілохранителями є не китайські жовніри, а російські білогвардійські офіцери. Коли генерал Чан Чун-Чан приїхав під охороною 800 російських білогвардійців до Шангаю й бундючно заявляв, що скине в морі Кантонців — то проте сам боявся спинитися в китайській частині міста, але поїхав в чужинську дільницю під охорону англійських, французьких та американських багнетів.

ПРОВІДНИКИ ВИЗВОЛЬНОГО КИТАЙСЬКОГО РУХУ.

Провідники визвольного китайського руху знані вже нашим читачам хоч би тим, що їх фотографії містилися недавно в "У.Р.В." Але не тільки одиниці, бо дійсним провідником цього руху є масова народна партія, Комінтанг, що має коло одного мільона членів. Ця партія об'єднує в собі різні народницькі та класові напрями й групи: робітників, селян, торговців і інтелігенцію. Важним чинником партії Комінтанг є професори та студенти. В ній входить також комуністична партія, яка числить 13,000 членів та 15,000 комсомольців.

Порівнюючи до загального числа членства Комінтангу — то число компартії дуже мале. Але Комінтанг проте числиться з компартією, бо трейд-юніонний рух китайського робітництва, що об'єднує майже один мільон членів, розвивається під проводом компартії. Також серед селянства, що дуже воно бідне в Китаю, компартія має вплив, хоч не такий, як серед робітництва, бо селянство ще дуже відстає.

Отже Комінтанг зміцнює союз між робітництвом, селянством, міськими ремісниками та інтелігенцією. В Комінтангу

є також націоналістична китайська буржуазія, яка старається прогнати з Китаю чужинський капітал, щоб самі стати на його місце. Вона творить в Комінтангу праве крило. Європейські та американські соціал-угодівці, які з услуги перед капіталістами своїх країн виступають проти визвольного руху в Китаю, мотивують це тим, що цей рух буржуазний ще й оскаржують компартію за те, що вона стоїть в одних лавах з китайською буржуазією. Це є звичайна брехня, бо тільки завдяки тому, що китайська компартія й трейд-юніон є тісно зв'язані з цим рухом, він є революційним. Китайські революційні маси якраз цього підняють, щоб цей рух перетворити в класовий рух китайських працюючих мас.

В ЧОМУ КРИЄТЬСЯ НЕБЕЗПЕКА КИТАЙСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО РУХУ.

Останніми часами почали появлятися в буржуазній пресі вiстки про те, що виникли непорозуміння між головним командантом кантонської армії Чан Кай-Ше та радником при Комінтангу Бородінін і взагалі між Чан Кай-Ше та комуністами. Перш всего ми з досвіду знаємо, як то підчас горжанської війни в Радянських Республіках буржуазна преса залповена була брехнями про те, що Ленін посварився з Троцьким, що один другого арештував, вбив й т. ин. Тому ми цим вiсткам не віримо, тим більше, що походять вони з Пекіну, або Шангаю, отже з ворожих Кантонцям джерел.

Небезпека визвольного руху китайського народу криється не внутрі Комінтангу, не дивлячись, що в нєму є сильне праве буржуазне крило, бо це все-ж такі одна солідна партія. Кантонська армія також дуже міцно спаєна між собою, добре дисциплінована, добре збудована. Вона є виконавчим органом Комінтангу, який руководить її військовим та політичним навчанням. При кожному видатному військовому офіцері є завжди цивільний комісар і кожний документ чи наказ є правовий тільки з його підписом. Ця армія складається в значній кількості з молодиків від 16 до 20 літ і має таких-же молодих вишколених офіцерів. Та армія є душею визвольного руху китайського народу.

Небезпека визвольного руху криється в тому, що після побіди кантонської армії до неї почали прилучатися різні губернатори та генерали багатьох провінцій із своїми арміями. З одного боку це добре, що вони прилучаються, бо тим збільшується сила визвольного руху й це підбадьорує Кантонців. З другого-ж боку, це небезпека, бо ті армії не є дисципліновані, а найголовніше, вони мають реакційний провід. Щоб зроби ці армії безплатними, дисциплінованими й треба цілковито переорганізувати та перевиховувати, чого в тягу безперестанної боротьби не можна зроби. Годі також повірити, що ці китайські генерали-самодержці щиро стали на бік Кантонців. Вони побачили настрої своїх жовнів і народу й просто примушені плентатися в хвості за ними до Кантонців. Ці армії головним тим небезпечні, що при першій хоч би хвилевій поразці вони можуть розпастися на безконтрольні групи, або навіть перейти на бік ворога.

Комінтанг, власне його ЦК та Політбюро це прекрасно розуміють і вживають відповідних кроків. Перш всего, коли з ними ладиться якийсь генерал з військом, то Комінтанг перебирає всі його фінанси й головне командування. Фінансування й постачання всіх армій й цілої визвольної боротьби є мцно централізоване в руках Комінтангу. Національний визвольний рух китайського народу, як бачимо, не вживе боротьби ні в Петлюри, ні в Петрушевича, але взяв примір в більшовиків. В тому запорука його успіху.

ЯК БОРЕТЬСЯ КИТАЙСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АРМІЯ.

Хоч вишколення кантонської армії першокласне, як про це кажуть самі її вороги, то проте вона не бореться по методи капіталістичних армій. Вона дуже мало коли атакує ворога прямо в лице. Вона найбільше висилає в запліти противника свої відділи у військовій й цивільній одежі й там, в запліти, організує з працюючих відділи, викликає страйки, парадіює залізнодорожний рух, перетинає зв'язок між ворожими частинами й т. ин., а найголовніше, веде пропаганду. Працююче населення радо допомагає в цій роботі Кантонцям, дає ім всякі вiсти про стан противника й збройно разом з ними атакує його. Кантонська армія воює більше пропагандою, агітаційною літературою, чим зброєю. Вона має собі прихильників серед працюючих цілого Китаю. Тому, як тільки вона розбила армію Сун Чун-Фана, то в Шангаю негайно вибух генеральний страйк робітництва, яке рішило демонстраціями висловити свою вітху з побіди Кантонців.

Реакційні генерали стинають китайський робітникам голви за участь в страйках, а Кантонці озброюють робітників — ось віршеві дві методи.

Російські білогвардійці, наймити Чан Цо-Ліна та світового капіталу, захопили в Китаю радянський корабель. Кажуть, що він віз агітаційну літературу. Це брехня. Говориться це лише для того, щоб виправдати захоплення корабля. Але принустім, що це правда, то що-ж з того? Ажже міжнародні капіталісти десятками кораблів денно везуть китайським реакційним і власним арміям різноманітну найновішу воєнну зброю для того, щоб вивати повстанців за волю Китайців. А радянський корабель, скажемо, віз літературу. Що гірше й страшніше — зброя чи література?

Для визискувачів — у визвольній боротьбі китайського народу література, друковане слово правди більш небезпечне, чим дванадцять-налеві гармати. Бо те слово будить мільонові маси до боротьби за волю.

ЯК ВИГЛЯДАЄ ДОНОС ДО ПОЛІЦІ НА ШПАЛЬТАХ ГАЗЕТИ.

Хотілося писати "На шпальтах газет", але прийдеться огранічитися на шпальтах одної газети. Надто вже воно цікаве й показне оте "на шпальтах одної газети" й затмарувати його ще з другої — не годиться.

Писали ми недавно про те, як на донос української патріотичної преси в Галичині орган Пiлсудського "Глос Правди" закликав міністра й поліцію звернути пильну увагу на читальні "Просвіти" в Галичині й допомогти українським патріотам з УНДО перечисити їх від небезпечних "інтернаціоналістських" елементів. А

тими "інтернаціоналістськими" елементами є ніхто інший, як українські робітники й селяне, що не хочуть йти під проводом УНДО й його попарки з угодою з польською шляхтою.

Видно, однак, що польська шляхта не виконала ще як слід перечиски "Просвіт" від небезпечних елементів, як цього сподівалося УНДО та його орган "Діло", бо останніми часами "Діло" знову розпочало свою денунціцію на українських комуністів і вже в більш відкритий спосіб. Воно в числі з 12. лютого вистіло на першій сторони (майже на цілу сторону) статтю п. н. "Мури-

ська етика", в якій вже не двозначно базикає про якихсь "інтернаціоналістів", але таки виразно говорить про українських комуністів. В тій статті "Діло" перш всего повідомляє польську поліцію, що "в другій половині 1925 р. (трохи давнєвато! — Г.) відбувся П. з'їзд Комуністичної Партії Західної України", в постановках якого, виданих окремою книжкою, говориться про роботу партії в кооперативах, читальнях і спортивних товариствах. "Страшні" рiчи говоряться в цих ухвалах, від яких душа УНДО віткла в ляти зі страху перед тою небезпечкою, що грожит шляхетській Польщі від роботи комуністів в читальнях "Просвіти".

Ви-ж самі, товариші читачі, знаєте, яких страхолудів уявляють собою комуністи. А тут як на нещастя в Галичині вони такі самісенькі, як і усюди. Коміністи так кажуть: раз це "Просвіта" та ще й закладає вона для просвічування українських робітників і селян, то треба проводити в ній просвітню працю. Партія кличе своїх членів працювати в "Просвіті" над просвічуванням українського робітництва й селянства.

Цего якраз злякалося повіпство та адвокати з УНДО, для яких "Просвіта" є тільки чин-

ником контролювання розуму й думки українських селян і робітників. І вони нарobili крику у своїх газетах, що комуністи хочуть зроби ти читальні "Просвіти", кооперативи та спортивні товариства органами класової боротьби українських працюючих мас, і то саме в той час, коли УНДО і всі егомосці, греко-католицькі конкордатники, рішди зроби ти ці організації органами українсько-польської угоди.

Свої доноси на комуністів до громадянства (до офензивної) "Діло" закінчує такими словами:

"Давно їх під зрялу розвагу наших просвітян і взагалі культурних діячів, а їх рішено буде подумати, чи можна допустити до того, щоб читальні та кооперативи і навіть спортивні установи стали осередками комуністичної пропаганди та організації класової боротьби?"

О, розуміється, на просьбу "Діла" "зріла розвага" не лише "культурних діячів", але поліційних, заставить їх подумати над тим, щоб всякий, хто захоче вести освітню працю в читальнях "Просвіти", пішов туди, куди пішло 151 волинських селян. Так "Діло" й діячі з УНДО домагають польської шляхти вилувлявати через "Просвіту" кожного Українця, про пропагує в Галичині класову боротьбу.

Газетяр.

"УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛИВУД".

Коли на Україні провадилася революційна й громадянська війна, ми тоді багато писали про Україну. Нині, на 10-му році, своєї революції — Радянська Україна увійшла в нормальну колію свого розвитку, увійшла в глибоку економічну й культурну працю — й ми про неї менше пишемо.

Тимчасом дуже багато є про що писати. Певно ми тому мало й пишемо, що аж дуже багато є про що писати.

Радянська Україна тепер живе великим інтензивним життям. Україна вже не відбудовується, не відраджується, але будується — будується нова велитка культурна робітничо-селянська країна.

Нині про Україну говорять цілий світ. Не про Україну під Польщею, Румунією чи Чехословаччиною, але про Україну Радянську, робітничо-селянську.

Радянська Україна буде Дніпрестан — найбільшу гідроелектричну стачію в світі буде власними радянськими силами, власними інженерами, власними радянськими средствами. Радянська Україна загноздає Дніпрові пороги, заставить їх бурхливі хвилі служити економічному піднесенню працюючого населення, зроби ти Дніпро сухододним від Чорного моря аж до Києва.

Радянська Україна буде нові-велитні заводи, фабрики, індустріальну країну, буде цего року десятки елеваторів, буде електростачію по селах, використовуючи водну енергію.

Радянська Україна буде свій "Український Голівуд". "Голівуд" — це каліфорнійське місто американської й світової кінематографії. В останніх роках почала розвиватися кінематографія і в Радянському Союзі, а з окрема на Радянській Україні. За останні пару років Україна дала ряд першокласних кіно-фільмів, про які заговорив цілий світ. Кілька фільмів Україна продала вже за кордон (Німеччині й Австрії).

Найновіші вiстки, що наспіли до нас, доносять, що вже затверджено будову в Києві нової величезної кіно-фабрики. Бельгійська газета "Драпо Руж" називає цю будову "Український Голівуд". Будова розпочинається цієї весни й має бути закінчена в 1928 році. Буде вона будуватися після останнього слова техніки й буде найбільшою того рода будовою в Радянському Союзі. Одначасно в Києві починають будуватися залізнодорожні двірці-вокзали.

Поруч з цим, останніми часами відбулося на Радянській Україні ряд з'їздів, як от Всеукраїнський з'їзд пролетарських письменників та з'їзд наукових робітників.

Але про це напишемо иншим разом. Нині-ж, в 66-роковині смерті найкращого співця українського трудового народу — Тараса Шевченка, сміло можемо сказати: мрія Шевченка здійснюється. Україна не тільки вірна, але вона велика, культурна робітничо-селянська держава — "без хлопця й пана".

Волінець.

Всеукраїнська Академія Наук (ВУАН) відряджає співробітника біологічного інституту Балинського на міжнародний конгрес зоологів в Будапешті й Берліні.

ВУАН організує комісію в справі Дніпрестану, до якої увійдуть найвидатніші історики й археологи.

Коли в Японії помер мікадо (король), то звільнено з тюрми всіх кримінальників. Всі кримінальники, що попали в тюрму після смерті мікада, тепер просять бога, щоб чим скорше умер молодий мікадо.

Під варшавським судом звiрвалися бомби та нарobili багато шкоди. Догадується, що це вчинили "авіротове елементи".

Хіба-ж треба ще "догадуватися", коли будинок суду вже перевернений.

В Києві засновано робітничий університет, до якого приймають лише робітників... В Сталіні, в Донбасі, засновано гірничий інститут, до якого приймають лише робітників... Га-га! А ще хочуть, щоб пани хвалили радянську владу.

Під увагу всім джурмам гетьмана Скоропадського.

В одному з міст Злучених Держав підчас міських виборів кандидатом кандидат на гниля, який оголосив ось який аель до виборців:

"Увага виборці! Я обіцяю, якщо буду вибраний, підтримувати найбагродніші ідеали демократії, притримуватися принципів права й справедливості, обороняти свободу й рівність, скласти своє життя, якщо треба буде, в обороні моєї країни й народу.

Голосуйте на Стіва Тестера на собаководстві".

Перечитавши це, я, Панько Куркуленко, протестую перед цілим світом видимим і невидимим проти тої образи, яку нанесли гнилям джурмі Скоропадського.

Свій протест базує я ось на чому:

Гниль в демократичній країні є корисний громадянин і громадянський урядник, який не тільки постачає собачі шкіри для військових барабанів, але й сам готовий скласти власну голову під звук цих барабанів в обороні своєї країни й народу, як це заявляє сам кандидат на гниля Стив Гестер в Джітванні.

Народні-ж ділячі типу гетьманців не гідні завязати "шуклейс" в червоковій гнилі, бо вони тільки на папері кладуть душу й тіло "за нульку", а на ділі втівають по злодійському вночі від народу, від його армії, в найкритичнішу її хвилину, як це їх діяч зроби в Камніні в листопаді 1919 року, забравши гроші галицької армії й полишивши її в холоді й голоді, голу й босу на ласку Денкіна.

Всі гнилі світа за цілостіття не зробили стільки кривд людям, як українські ділячі Скоропадського, Пiлсудського, Денкіна, антанті, Ліги Націй і ин. зробили кривди українському народові.

Я знаю, що різні суші й не народжені ділячі обуряться й запротестують проти цієї "зневаги". Але хай ненависники гниль докажуть мені фактами, чим гнилі взагалі шкідливі для суспільства? Нехай вони наведуть факти, чим скривдили гнилі український народ, а я годжуся навести дані того невичерпаного гора й надлюдської кривди, яку за останніх десять літ зробили українському народові ті, що звуть себе "українськими народними ділячами".

Застерегаю, що всі ці факти я візьму не з ворожих цим ділячам жерел, але з їх власних описів і оповідань.

Гей, фундаменталісти гилеології, виправляйте експедиції в царства: вавилонське, єгипетське, римське за колекціями! Будемо дебатувати.

Куркуленко.